

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Michała W. s. Stanisława, Michała W. s. Michała i
Stanisława W.

przy uczestnictwie Krzysztofa Z.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 lutego 2012 r.,

zażalenia wnioskodawcy Michała W. s. Stanisława

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 13 grudnia 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy Michała W. s. Stanisława od postanowienia tego Sądu z dnia 7 lipca 2011 r., I Ca 496/10, oddalającego apelację wniesioną przez niego od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 września 2010 r., I Ns 677/09, którym oddalony został wniosek jego oraz Michała W., s. Michała i Stanisława W. o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy przyjął, że skarga kasacyjna Michała W., s. Stanisława, wniesiona została po upływie dwumiesięcznego terminu przewidzianego w art. 398⁵ § 1 k.p.c. Wniosek o doręczenie zaskarżonego postanowienia wraz z uzasadnieniem złożyli osobiście Michał W., s. Stanisława, oraz jego pełnomocnik ustanowiony z urzędu, będący adwokatem. Powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07, OSNC 2008, nr 11, poz. 122, Sąd Okręgowy uznał, że wprowadzie pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z samego prawa umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym, ale ustanowiony na wcześniejszym etapie pełnomocnik może w ramach takiego pełnomocnictwa dokonywać czynności w sensie czasowym późniejszych, niż uprawomocnienie się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, ale dotyczących wcześniejszych faz postępowania. Po prawomocnym zakończeniu sprawy pełnomocnik taki może więc złożyć wniosek o wydanie odpisu orzeczenia, czy też wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji. W ocenie Sądu Okręgowego skoro Michał W., s. Stanisława, nie wypowiedział adwokatowi pełnomocnictwa, to adwokat mógł nie tylko żądać sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, ale także temu adwokatowi należało doręczyć odpis postanowienia z uzasadnieniem. Jeśli zaś wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem złożyła zarówno strona osobiście, jak i reprezentujący ją pełnomocnik, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, to zgodnie z art. 133 § 3 k.p.c. doręczenia należy dokonać do rąk ustanowionego pełnomocnika procesowego. Sąd Okręgowy podniósł, że Michał W., s. Stanisława, reprezentowany przez dwóch pełnomocników – adwokata oraz Michała W., s. Michała, nie oświadczył, do rąk którego z nich mają następować

doręczenia. W takiej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że doręczenia dokonuje się tylko jednemu pełnomocnikowi, a jego wybór należy do sądu lub przewodniczącego zgodnie z art. 141 § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, że odpis zaskarżonego postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczony został pełnomocnikowi wnioskodawcy będącego adwokatem w dniu 6 września 2011 r. i przyjął, że z tym dniem rozpoczął bieg termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Michała W., s. Stanisława. Wobec tego, że dzień 6 listopada 2011 r. był dniem ustawowo wolnym od pracy, termin ten upłynął z dniem 7 listopada 2011 r. stosownie do art. 115 k.c. Natomiast skarga kasacyjna została wniesiona w jego imieniu w dniu 16 listopada 2011 r. Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 17 września 2011 r. odpis zaskarżonego postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczony został Michałowi W., s. Michała, jako wnioskodawcy oraz jako pełnomocnikowi Stanisława W. Z tego względu Sąd Okręgowy przyjął, że z doręczeniem tym nie można łączyć rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez Michała W., s. Stanisława. Sąd Okręgowy wskazał, że wprawdzie przy doręczeniu tym nie wskazano, iż chodzi o pełnomocnika Stanisława W., jednak gdyby nawet przyjął, że Michał W., s. Michała, otrzymał odpis zaskarżonego orzeczenia wraz z uzasadnieniem również jako pełnomocnik Michała W., s. Stanisława, to i tak doręczenie to nie mogłoby stanowić podstawy obliczania terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez ostatniego z wymienionych, skoro wcześniej dokonano skutecznie doręczenia do rąk jego pełnomocnika będącego adwokatem. Sąd Okręgowy uznał bowiem, że doręczenie kolejnemu pełnomocnikowi odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem nie oznacza, że otwiera się późniejszy termin do wniesienia środka zaskarżenia.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 r. zaskarżył zażaleniem Michał W., s. Stanisława. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie wypowiedział pełnomocnictwa adwokatowi ustanowionemu z urzędu. Podniósł, że pomimo skierowanej do sądu prośby o przesłanie kopii wszystkich wniosków złożonych przez tego adwokata, zawartej w piśmie z dnia 14 lipca 2011 r., nie otrzymał kopii wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem złożonego przez tego adwokata w dniu 11 lipca 2011 r. Zarzucił również naruszenie art. 398⁵ § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu w oparciu o błędne

ustalenia, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej nie został zachowany. Z tych względów wniósł o uchylenie zaskarżonego w postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Według art. 94 § 1 k.p.c. wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym. Dotyczy to również wypowiedzenia pełnomocnictwa adwokatowi ustanowionemu z urzędu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1976 r., III CRN 64/76, OSNC 1977, nr 1, poz. 14 oraz z dnia 19 października 2011 r., II CSK 85/11, nie publ.). Z treści dołączonych do zażalenia pisma z dnia 7 lipca 2011 r. (k. 515) oraz dowodu jego nadania (k. 516) jednoznacznie wynika, że zawarte w tym piśmie wypowiedzenie pełnomocnictwa skierowane zostało przez Michała W., s. Stanisława, do reprezentującego go adwokata, a nie do Sądu Okręgowego. W aktach sprawy brak jest natomiast zawiadomienia Sądu Okręgowego o wypowiedzeniu pełnomocnictwa temu adwokatowi. W szczególności nie zawiera go powołane w zażaleniu pismo z dnia 14 lipca 2011 r. (k. 420) obejmujące m.in. żądanie sporządzenia kopii wszystkich wniosków, które adwokat ten złożył do Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie. Wobec tego nie można uznać, aby Michał W., s. Stanisława zawiadomił ze skutkiem prawnym Sąd Okręgowy o wypowiedzeniu pełnomocnictwa temu adwokatowi, co z kolei prowadzi do wniosku, że doręczenie temu adwokatowi odpisu postanowienia z dnia 7 lipca 2011 r. wraz z uzasadnieniem - dokonane na wniosek złożony zarówno przez Michała W., s. Stanisława osobiście (k. 418), jak i przez tego adwokata (k. 419 i 424) - nastąpiło zgodnie z art. 133 § 3 k.p.c. Zgodnie z jego treścią, jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych doręczenia należy dokonywać tym osobom. Poza tym w przypadku, gdy ustanowiono kilku pełnomocników jednej strony a strona ta wyraźnie nie wskaże pełnomocnika, któremu należy dokonywać doręczeń, wybór należy do sądu (art. 141 § 3 k.p.c. por. też powołane przez Sąd Okręgowy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1973 r., I CZ 163/72, OSNC 1973, nr 11, poz. 202). Tak było w niniejszej sprawie albowiem

pełnomocnikiem Michała W., s. Stanisława, był zarówno adwokat (k. 253), jak i Michał W., s. Michała (k. 69), a zatem wybór, któremu z nich dokonać doręczenia należał do Sądu Okręgowego. Wobec tego prawidłowy jest wniosek tego Sądu, że stosownie do treści art. 398⁵ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. doręczenie dokonane adwokatowi otwierało termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Michała W., s. Stanisława. Termin ten biegł niezależnie od tego, czy został uwzględniony wniosek zawarty w piśmie wnioskodawcy z dnia 14 lipca 2011 r. o przesłanie kopii wszystkich wniosków złożonych przez jego pełnomocnika – adwokata ustanowionego z urzędu. Okoliczność ta nie ma znaczenia dla stwierdzenia przekroczenia ustawowego terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., postanowił jak w sentencji.